

NOVA DOBA

Zgodovinsko društvo

Maribor

Stane celoletno 120 K, mesečno 10 K. — Oglasi za vsak m. m. višine stolpca 1 K 20 v. Reklama med tekstom, osmrtnice in zahvale 1 K 50 v. — Posamezna številka stane 1 K.

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo Strossmayerjeva ul. št. 1, I. nadst. Telefon št. 53.
Upravišтво Strossmayerjeva ul. št. 1, pritličje, Telefon št. 55.
Račun tr. pošnega čekovnega urada št. 10.066.

Pred bitko na deželi.

Celje, dne 2. maja.

Jutri 3. tm. se pričnejo v naših trgih in mestih ter v kmečkih občinah izven Celja, Maribora in Ptujke volitve občinskih zastopov. Klerikalci, ki tudi pri teh volitvah pričakujejo občuten poraz, si delajo korajžo. Cele tedne že proglašajo v svojem časopisu kot evangelij, da imajo že skoraj polovico štajerskih občin brez volitev v rokah in da bodo seveda tudi pri volitvah jih še večino dobili. S tem delajo svojim ljudem sicer korajžo, ki so je zelo potrebni, resnice pa tudi s tem potvarjanjem dejstev ne bodo s sveta spravili. In resnica je, da klerikalizem ne bo žel niti pri občinskih volitvah, kakor ni žel pri volitvah v konstituanto.

Ljudstvo je sito klerikalne komande. Njegova orijentacija se še sicer ni razvila v pravi smeri, v smeri dobre in pametne državne in narodne politike; ljudstvo še vedno koleba med različnimi ekstremi in pričakuje blagoslova zdaj od komunistov, zdaj od socialistov, zdaj od samostojne kmečke stranke. Eno pa stoji: hrbet obrača klerikalnim zapeljivcem, ki tudi danes ne znajo najti drugih bojnih sredstev proti praviim ljudskim strankam nego plemensko hujskarijo in protisrbsko gonjo, dobro vedo, da so vočigled mentaliteti, vzgojeni v narodu skozi desetletja, to tudi še danes najcenejša demagoška gesla.

Ljudstvo pa vidi, da tudi od tega nima ničesar pričakovati, ampak samo od pozitivnega gospodarskega dela. Zato se bo oklenilo pri teh volitvah stranke, ki v tem oziru vsaj nekaj skuša storiti resnega in pametnega. Naša demokratska stranka se je odločila na deželi iti skupno s samostojno kmečko stranko, ki ji je po načelih kolikortoliko bližje, da v zvezi z njo podre tudi pri občinskih volitvah moč klerikalizma ob tla. Naši somišljeniki delajo z občudovanja vrednim samozatajevanjem na uresničenju tega cilja.

Bitka je pred nami. Pri občinskih volitvah ne gre ne za centralizem in ne za avtonomijo, kakor bi nam radi natvezli klerikalci. Ne gre tudi za vero, kakor kriče fanatični derviši. Gre pa za to, da vržemo tudi v občinah uzurpatorje politične moči, gre za to, da prevzamemo gospodarstvo v občinah ljudje resnega dela, ljudje lastnih misli in lastne volje, ki jim bo prva korist občanov in države in ne stranka.

V tej smeri in v tej misli združite se zadnje dneve svoje delo in svoj trud, kmetije, obrtniki in delavci po deželi ter zadajte tudi pri občinskih volitvah kler-

kalizmu udarec, ki si ga je zaslužil s svojim izdajstvom naših gospodarskih, narodnih in kulturnih interesov.

Politične vesti.

Smrt vojnega ministra generala Branka Jovanoviča. Dne 29. aprila pop. je umrl nagle smrti naš minister vojne in mornarice general Branko Jovanovič. Še prejšnji dan je prisostvoval seji ministrskega sveta. Zadel ga je kap. Rojen je bil 1. 1868 v Beogradu, je dovršil 1. 1885 gimnazijo, 1. 1888 nižjo vojno akademijo, 1. 1893 višjo vojno akademijo, 1. 1897 generalsko akademijo v Petrogradu. General je postal 1. 1916. Velike zasluge si je pridobil v svetovni vojni. Vojni minister je bil od 19. febr. 1920.

Posle vojnega ministra vodi začasno minister za notranje zadeve Draško-vič.

Fašistovska sirakovlada na Reki je od dne do dne hujša. Nihče ne upa več na ulico. Fašisti streljajo na vsakogar, ki jim je sumljiv. Vode avtonomistov Zanella in drugi so zbežali iz Reke v Bakar. Zanella je vzpostavil na Reki svojo začasno vlado ter prosil vrhovni svet zaveznikov, da jo prizna kot edino predstavnik večine prebivalstva, izvoljeno na podlagi zadnjih volitev. Na Reki so sedaj tri vlade: bivša Grossicheva, Zanellijska in nacionalno-fašistovska.

Fašistovske strahovlade na Reki je konec. V četrtek ponoči se je na reškem magistratu sklenil med fašisti in voditelji reškega bloka, ki je pri volitvah propadel, sporazum, ki določa, da se fašisti odpovedujejo s silo pridobljeni oblasti ter da isto prevzame reški župan dr. Bellasich, ki postane tako diktator Reke z naslovom izrednega komisarja reške države. Fašisti so zapustili Reko, ko so dobili obljubo, da bodo reški fašisti z orožjem v roki prepredili vsak poskus, ki bi bil naperjen proti italijanstvu Reke.

Vpad bolgarskih komitašev v Jugoslavijo. Iz Beograda poročajo, da je v kumanovskem okraju vdrla v naše ozemlje bolgarska komitaška četa. Vojska in orožništvo je ukrenila vse potrebno, da se komitaši polove in da se jim prepreči povratek na Bolgarsko. »Pravda« zahteva od vlade, naj se pri soljski vladi podvzamejo energični koraki, ker se po mnenju mnogih to dogaja z znanjem bolgarske vlade, ki vse to dopušča. Značilno je, da se je izvršil ta vpad ravno na dan sedemletnice velikega napada pri Valandli.

Plebiscit za Habsburžane hočejo izvesti Madžari, kakor so storili to pred

časom Orki za kralja Konstantina. Ker pa Madžari vedo, da bi niti mala niti velika antanta takega plebiscita ne pripustila, hočejo dati plebiscitu navidezno obliko novih volitev v parlament, ki bi se pa vršile pod volilnim geslom: za ali proti Habsburžanom. Karlisi so mnenja, da jim je pri volitvah zagotovljena habsburška večina.

Zanimiv Radičev poslanec je vsekar Jan Janečka, o katerem objavlja policijsko ravnanje v Brnu naslednje značilno svarilo: »Bivši šolski vodja v Hlinskem, okraj Holešov, Jan Janečka, katerega zasleduje kazensko sodišče zaradi goljufije, je meseca sept. 1918 opustil svojo službo v Hlinskem ter se naselil v občini Prelošica na Hrvaškem. Tam je za denar, ki ga je pridobil z goljufijo, kupil posestvo in na demagoški način prišel do poslanskega mandata Radičeve stranke. Sedaj namerava ustanoviti zastopstvo vseh trdk češkoslovaške republike, katere izvažajo kmetijske stroje v Jugoslavijo. Oblasti, tvrde in javnost se sware, da z Janečkom ne stopijo v zvezo.«

Med vladami zaveznikov, zlasti med Anglijo in Francijo, še ni soglasja zaradi postopanja proti Nemčiji. Angleži stojijo na stališču, da se naj pošlje Nemčiji nota, za katere sprejem ali odklonitev se ji da sedemdesetni rok. Francozi odločno ugovarjajo in zahtevajo, da se takoj uporabi vojaške in gospodarske odredbe. Italija je za milejšje postopanje: zasedbe Poruhra se ne bo udeležila. Zdi se, da bo zmagalo stališče Francije, ki ima že pripravljeno vojaštvo za takojšnje vkorakanje v Poruhre.

Na Angleškem so se pogaanja z rodarji navzlic velikodušni ponudbi vlade zopet razbila.

Volilno gibanje.

Še en dokaz klerikalne lažljivosti. Navedli smo zadnjič avtentične številke o številu občin v celjskem političnem okraju, v katerih so vložene samo klerikalne kandidatne liste. Danes prinašamo avtentične številke iz ptujskega političnega okraja, ki šteje (3 sodni okraji) 133 občin. Od teh je v 33 občinah vložena samo klerikalna lista, v 30 občinah samo napredne liste, v vseh ostalih občinah pa po več list in se bo bil zanje hud boj, ki bo za klerikalce povečini neugodno iztekel. Tako imajo torej klerikalci v dveh največjih političnih okrajih, celjskem in ptujskem od skupno 199 občin brez volitev v rokah samo 40 občin. Kje je tu tista tretjina občin, o kateri vedno gobezda kler-

pri sosednih otrocih, kar jo je žalilo; a ko sem se vrnil domov v naročje babice, mi je bila zopet dobra. Na Telovo morala me je mati za Najsvetejšim nositi, da ne bom »jeklal«, tako je velevala babica.

Po izpolnjenem 6. letu sem šel ob roki svoje babice prvokrat v šolo. Gospod učitelj me je posadil v klop, a tam brez babice nisem maral sedeti; še le ko mi je učitelj povedal, da mi bo pravil lepe pripovedi, katere bom potem babici doma razlagal — sem bil potolažen in s solzami v očeh sem gledal za odhajajočo svojo babico. Domov prišedši sem našel babico pri šivanju. Raznobarvne krpe iz starih sukenj, kril itd. so ležale pred njo, zlagala in šivala jih je, da mi napravi torbico. V to cifrasto torbico je dajala svojemu ljubljencu v šolo k šolskemu orodju še razno »mito«. Dan pred Miklavževim mi je pripovedovala, da sv. Miklavž pridelim otrokom darila donaša in jih po noči v okno otroku v čevlje polaga. Čedil sem svoje čevlje, da so se svetili, kakor jabolko na cerkvenem stolpu, in jih dal v okno. Drugo jutro so bili polni sliv, ore-

kalno časopisje, da jo imajo klerikalci že brez boja v rokah, naj si vsakdo sam na prste izračuna. Pribijemo le še, da stoji za klerikalce v brežiškem političnem okraju še veliko slabše nego v ptujskem in bomo tudi tu poslužili s številkami.

Šmartno v Rožni dolini pri Celju. Občinske volitve se nam bližajo in med našimi klerikalci je zavladal grozen strah. Ubogo kmečko ljudstvo je spoznalo nesramno početje klerikalcev pod župnikovo komando in odločno nastopa proti tem največjim zatiralcem kmeta. Na noben način ne smejo zmagati klerikalni vojni dobičkarji, ki bi proti volji občanov gospodarili z občinskimi premoženjem, a ne v občinsko, ampak v farovško korist. Klerikalci so poslali v boj proti nam celo armado »zvezarjev« in »Marijinih devic«. Med vnetimi farovškimi agenti je tudi naš župan Jezernik. Sram ga je lahko, ako njegov županski stolček tako slabo stoji, da mora sam za njega agitirati. Ali boste poslušali njega in župnika, ki sta cel čas vojske sedela doma pri skledi, medtem ko je najhuje tekla kri ubogih ljudi? Ali boste glasovali za klerikalno stranko, ki je v stari Avstriji glasovala za vojsko? Zapomnite si že enkrat, največji sovražnik svobodnega kmeta je klerikalna stranka z župnikom na čelu. Šmartinčani na noge — še je čas! V svoji občini morali bi biti gospodarji vi, a ne župnik s svojimi kimovci!

Iz Zgornje Savinjske doline. (Občinske volitve.) Po vseh naših občinah se je sestavilo po več kandidatnih list. To pa niso navadno nikake politične stranke, ampak gre zaradi tega, ker bi marsikateri rad bil župan, ali pa je jezen na tistega, ki si je sestavil svojo listo. Tako so na teh listah pomešane vse politične stranke in duhovniki pa v teh razburkanih vodah svoje ribe lovijo. Tako tudi v Kokarjih. Eden, ki bi bil rad župan, je hitro pobiral podpise za svojo listo. Ker je bolj majhen, si je izbral tudi bolj majhne posestnike in delavce, ki so pri državno-zbornskih volitvah volili »socialne demokrate«; kvečjemu ima dva ali tri klerikalce. Večji posestniki pa so rekli, da ne bodo klobuka pod pazduho nosili pred takimi in plačevali stroškov, ki bi jih taki pri občinskem gospodarstvu delali; zato so si sestavili svojo stranko. Rečički kaplan pa vsled dolgega časa politiko pase. In tako je prišel tudi na kokarski pašnik gledat, če že kaj trave rase za njegovo žival. Našel je stranko socialistov in stranko boljših kmetov. Boljših kmetov se je pa zbal, ker znajo samostojno misliti in zato je rekel, da so samostojneži. Na mu-

hov in sladčič. Žal mi je bilo, da čevlji niso večji. Na sv. večer sem občudoval babico pri delu; ko se je zmračilo, je vzela skodelico blagoslovljene vode, vanjo pomakala vejico in škropila po hiši in okoli hiše, da copernice ne dobe moči do hrana; potem je vzela belo rjuho, pokrila mizo, dala nanjo razpelo z dvema svečama, jih užgala, sred mize položila hleb domačega kruha, ga ovila z molekom ter poklicala vse domače. Pokleknil smo okoli mize in molili rožni venec. Po molitvi je vzela babica 6 čebul, jih po sred razrezala in od vsake polovice v zgornjo lupino dala žlico suhe soli, položila vse 12 polovic od vzhoda proti zahodu na mizo; značili so mesece v letu. Na Sv. dan v jutro je vzela svinčnik in v svojo staro knjigo zapisala vreme mesecev. Če je bila v prvi lupini sol suha, je vpisala: »Jener — trokn«. Kjer je bila mokrotna, tistemu mesecu je pripisala »feiht«, kjer mokra, tam — »nas«. Obiskovala je namreč šolo, ko je bila nemščina učni jezik, slovenščina pa »umgangssprache«. Tako je imela babica vreme celega prihodnjega

Moja babica.

Ko sem zagledal ta čudovorni svet, razveselila se je cela hiša, zlasti pa moja babica. Hitela je k svoji pisani skrinjici, vzela iz nje stare egiptovske buke, nadelala si črnoobrobljena očala, prečitala zaželeno poglavje ter dragoceno knjigo položila nazaj v skrinjico. Nemudoma je šla k postelji moje matere in ji veselo povedala moč »planet«. Ta je kazal, da bom imel srečo v kupčiji in bom kupljene stvari hitro razpečal. In prav je govorila proročna knjiga moje babice: če si kupim zavoj svalčice, brž jih popuham; kupim si sodček vina, neverjetno hitro je prazen, in tako sem docela prepričan, da kupljene stvari hitro razpečam.

Moja mati je imela v gospodarstvu obilo posla, zato me je izročila v oskrbo moji babici. Ona me je kopala, povijala, krmila in negovala, vobče za vse skrbel, kar je bilo majhnemu, takrat avstrijskemu državljanu, za razvoj potrebn. Ko me je po prvem kopanju poljubila, bil sem baje za ta prvi poljub — katerega o-

pevajo pesniki vseh narodov — slep in gluhi, še nasmehnil se nisem, pač pa grdo zarežal, kar je moja babica hudo žalilo in še dolgo pozneje mi je to robato predbacivala. Povedal sem ji, da, ko bi takrat vedel, kako dobra mi je in kako rada me ima, bi jo z obema rokama objel in poljub tisočkrat vrnil. Pogostoma mi je dajala vode piti, ker je trdila, da se je sv. Janez dvakrat prerodil, pa bi se še tretjekrat, ko se ne bi otročje žeje zbal. Hranila, s postelje vzdigala me je vselej od desne strani, boječ se, da ne bi bil levak. Če je prišla v hišo stara babura, me pogledala ali milevala, je po nje odhodu babica »mračne rože« vžgala in me ž njimi pokadila, da ne bi urokov dobil. Tako sem v dobri oskrbi babice rastele kot konoplja, začel se opirati na noge, pri čemur mi je moja babica pomagala. Ko pa sem se sam od zibelke v naročje svoje babice spustil, storil sem ji nepopisno radost, kar mi je z mnogimi poljubi pokazala. Od sedaj me je rokovedila moja babica, dokler se nisem v hoji učvrstil, tedaj pa sem puščal babico in zabave iskal

ho je vzel drugo stranko in je njenega voditelja, ki mu vsaka pomoč prav pride, pregovoril, da je dal svoji stranki ime »Slovenska kmetijska zveza«. Tako so socialni demokrati zlezli pod črno suknjo. Kam bodo sedaj djali svojo rdečo zastavo? Kaplan je rekel, da so mu ljubši socialni demokrati kakor samostojneži in da bo v Beogradu imelo velik pomen, če se bo po časnikih bralo, da je tudi v Koprkih zmagala klerikalna stranka. Ker mora imeti gospod kaplan tudi kako veselje, pustimo mu ga s tem, da ima socialne demokrate za klerikale. Kokarci pa se bomo potegnili za čast in dobro gospodarstvo naše občine.

Rogatec. Nemčurji pod krinko socialistov so postavili kot nositelja liste »sodruge« Berlisa. Mož sicer ni reven, ker je najbogatejši v rog. okraju, pa to nič ne de, samo da bo zopet enkrat menjal. Bil je namreč že črno-rumen, potem črn, zakaj bi ne bil enkrat tudi rdeč. Bil je tajnik »Schulvereina«, potem je postal predsednik »Bralnega društva« in prejšnji dekan ga je s prižnice priporočal kot najbolj solidnega trgovca. Po prevratu je postal zopet zavezen Slovenec in kandidat za županski stolec. Človek obrača. Bog obrne, pravi pregovor, in res, nekoga dne prijadra z Lačenrajha neki dr. Zobotrebec, kateri ga je zopet pripeljal kot zgubljeno ovco v nemčurski tabor. Takoj je pisal nekemu rodoljubu pismo sledeče vsebine: Jaz sem se premislil in se ne pustim od nobene stranke voliti. Imam dela zadosti in sem preveč nervozen itd. Dr. Zobotrebec in aprilov vreme sta ga temeljito ozdravila nervoznosti in sedaj bo zdrav in čil zasedel županski stolec. Hudomušni ljudje pravijo, da bode župan oni, ki nikdar ne prelomi dane besede in to je sodrug - kapitalist, I. svetovalec gavgenmajster (gavge za Slovence ima baje že pripravljene), II. svetovalec sodrug spiritist, pač lepa družba. Drugič kaj več.

Volilni shod JDS v Rogaški Slatini se vrši v torek 3. maja (za povabljen) v Stenovih gostilni ob 8. uri zvečer.

Iz Korotana.

Nemške hijene. V Resnici prebiva Miha Rutar, ki je bil 3 leta v Rusiji ujet; se je l. 1919 vrnil, bolan na jetiki, in hira od takrat naprej. Njegov brat, bivši učitelj na strokovni šoli v Borovljah, ga je lani o Božiču prišel obiskat, a je bil takoj od celovškega glavarja Rainerja iztiran. Nedavno je zopet dobil obvestilo, da gre z bratom h koncu, in zopet je šel ga obiskat. A že čez par dni je dobil od policijskega ravnateljstva obvestilo, da mora Koroško takoj zapustiti, češ da bo že orožništvo pazilo, kedaj bo brat umrl. In ga obvestilo, da pride k pogrebu. Menda bi se še med Kanibali našlo več človekoljubja.

Čudno agrarno reformo hočejo nemški mogotci izvesti na Koroškem. Izdelujejo zakon, ki predvideva, da se kmetije, od nemških grofov in kapitalistov svoj čas pokupljene, vrnejo, pa ne slovenskim kmetom, ampak samo Nemcem, naj si so Avstrijci ali ne. Dr. Lemisch in tovariši imajo pač čudne pojme o pravičnosti.

Mariborske novice.

Stavkati so pričeli po vzgledu ljubljanskih tovarišev tudi stavbinski delavci v Mariboru.

leta v svoji knjigi.

V šole prostih dneh sem moral z očetom na polje, kjer sem mu pri oranju kornje gonil. V sedlu, ki je imelo zlato konjsko glavo, sem sedel z bičem v roki in babica je bahato jahajočega svojega »kātana« veselo gledala. Pa meni se sedaj zdi, da je naša stara Rička bolj znala, kod mora hoditi, kot njen gonjač. Nekoč sem prinesel domov srbiljivih stvaric, kar je hitro moja skrbna babica opazila; pregledala je zasedeno polje, napravila mazilo in že drugi dan ni bilo nič živega več; dokaz, da je babica zasedeno ozemlje dobro desinficirala. Trdno sem prepričan, da bi ona tudi za nesrečno amerikansko uš, ki nam je naše lepe vinograde uničila, kak »maširpulver« izumila. Pa žalibog, predno se je ta mrčes v vinograde zaježal, je umrla moja zlata babica. Od te dobe se čutim nesrečnega na svetu in jasno mi je sedaj, zakaj naša prva človeka in z njima Kajin in Abel niso bili srečni: gotovo zato, ker vsi ti niso imeli babice.

Umrl je 29. aprila artilerijski nadporočnik v p. Otmar Lauter, sin rajnega šolskega svetnika Luka Lauterja, profesorja na mariborskem učiteljskem.

Drugi koroški večer za koroške dijakke-begunce v Mariboru je definitivno preložen na soboto, dne 21. maja tl. Odbor.

Ptujske novice.

Kmetijski gospodinjiski tečaj v Ptuiju, ki je pričel dne 15. marca, konča dne 15. maja. Takoj nato prične drugi gospodinjiski tečaj, ki bo trajal do 26. jun. Prvega se udeležuje 24 deklet, v drugega pa bo sprejetih 20 deklet. Prijave je treba poslati okrajnemu zastopu v Ptuiju. Za slučaj, da ne bo zadosti prijav, se tečaj ne bo vršil.

»Pettau Musikverein« je iz državnih interesov razpuščen, ker je prekoračil delokrog.

Živnorejci v ptujskem okraju prirede 17. maja izlet v Solčavo in Luče, da ogledajo plemensko živino v svrhu eventualnega nakupa. Izlet vodi živnorejci inštruktor Zupanc.

Mostnina čez dravski most pri Borlu je s sklepom okrajnega zastopa ptujskega ukinjena, ker je ovirala promet in vzbuja nevoljo ljudstva.

Celjske novice.

CELJSKIM VOLILCEM-DEMOKRATOM,

ki so v polni zavesti svoje narodne in državljanske dolžnosti, v polni zavesti velikih gospodarskih, socialnih in kulturnih nalog občinskega zastopa v vzorni disciplini glasovali za našo demokratsko listo ter tako pripomogli naši stvari do lepega uspeha, v prvi slovenski občinski zastop mesta Celja pa poslali moze odličnih sposobnosti, budi izrečena na tem mestu najlepša zahvala, posebej še vsem onim, ki so s svojim neumornim agitacnim in propagandnim delom k lepemu uspehu pripomogli. Uspehi nam budi zadovoljenje za vse klevete nasprotnikov, pa obenem pobuda za novo vztrajno delo.

KRAJEVNI ODBOR JDS V CELJU.

Velika narodna veselica podružnice »Jugoslovanske matice« v Celju. V sled ministrske odredbe bo 5. jun. tl. dečji dan in radi tega je moral naš odbor preložiti veliko ljudsko veselico, ki je bila objavljena za 5. jun., na 12. jun. tl. Lepo prostimo, da blagovole upoštevati to vsa naša celjska društva. K sodelovanju je odbor povabil naslednja združenja: »Obče žen. društvo«, žensko društvo »Kolo«, društvo »Sokol«, društvo »Orel«, »Celjsko pevsko društvo«, pevsko društvo »Ojlika«, pevski zbor izobr. društva, »Olepevalno društvo« in tamburaški zbor narodnih socialcev. Vsa imenovana združenja lepo prosimo, da bi poslala vsaj po 2 svoja zastopnika na tozadevno posvetovanje, ki bode v torek, dne 3. tm, ob 8. uri zvečer v čitaln. prostoru »Nar. doma«. Ako je izpuščeno kako tukajšnje društvo, ki bi rado sodelovalo, prosimo, naj se kar prijavi, ker je sprejemno drage volje. — Podr. »Jugoslov. matice« v Celju.

Prosvetno-kult. odsek »Celjskega Sokola« je imel 30. aprila tl. predavanje. Mala dvorana Nar. doma je bila polna. Med udeležniki smo videli g. vlad. svetnika dr. Žužka, več gosp. profesorjev, učiteljev, uradnikov, dam, mnogo dijakov, sokolov in sokolicev. Gospod dr. Schwab je prav lepo pripovedoval resnične dogodke iz svojih dijaških let. Zanimivi dogodki so bili tu pa tam pomešani s primernimi dovtipi, ki so vzbujaali splošno veselost. Iz celega predavanja pa je iskrla nepobitna resnica: Nemški učitelji so bili silno zagrizeni in strupeni tlačitelji naše mladine in le elastični spretnosti in odpornosti duha poslednje se je zahvaliti, da ni podlegla brutalnosti oholih nemških tiranov! Naši ubogi dijaki so mnogokrat živeli v pravem peklu, a dandanašnji dijaki v svobodni domovini so v primeri s prejšnjimi v pravem raju! Naj bi se naša draga mladina tega v polni meri hvaležno zavedala ter izvajala resne posledice sebi in ljubljeni domovini v prid! — Sokol.

Narodnosocialistična konferenca v Celju minuli petek glede postopanja izvoljenih občinskih odbornikov stranke v posameznih mestih ni prišla do zaključka ter se je nadaljevala v soboto v Ljubljani. Tudi tamošnji sklepi nam še doslej niso znani.

Razpuščeno je društvo »Zweigeverein des Landes- und Frauenhilfsvereines vom Roten Kreuze« v Celju, ker ni več pogojev za njegov pravični obstoj.

Spopolnitev stanovanjske komisije v Celju. Članom stanovanjske komisije v Celju so imenovani gg.: Karl Gregorič, hiš. pos., M. Čepin, uradnik in Ivo Šuble, vlad. koncipist.

1. maj je porekel v Celju mirno, brez vseh incidentov. Na predvečer so priredili socialni demokrati dramatični večer v mestnem gledališču. Dne 1. tm. so imeli v Unionu shod, zvečer pa veselico.

Aretacije. Včeraj 2. tm. so aretirali železniškega delavca Stefana Arliča z Brega, ker je 1. maja zvečer razgrajal po ulicah ter izzival s klici: »Hoch Oesterreich, nieder mit Jugoslayen!« Ker je ta dan aretaciji ušel (pri begu si je še povrn pokvaril nogo), ga je še le včeraj dosegla roka pravice. — V kinu v Gaberljah je bil 1. tm. zvečer aretirani krznar in čepičar Jos. Grah, ker se je v pijanosti obnašal tako, da je vzbujaal javno pohajšanje. — Pred tremi dnevi je bil zaradi pijanosti aretirani mesar Franc Semič. — Dne 29. aprila ste bili zaradi potepuštva in prostitucije aretirani Katarina Volšak in Eli-za Čretnik.

Prosveta.

MESTNO GLEDALIŠČE V CELJU. V sredo, dne 4. maja ob 20. uri premijera, »Pohajšanje v dolini šentflorjanski«, far- sa v treh aktih — spisal Ivan Cankar — režira S. Gradišnik. — Pri predstavi sodeluje orkester mestne godbe.

Frank Heller: Prigode gospoda Col- lina. Šaljiv detektivski roman. Ljubljana 1921. Založilo »Jutro«. Cena 15 K, po pošti 2 K več. »Jutro« roman, ki je po pravi- ci vzbudil toliko zanimanja, je izšel sedaj tudi v ponatisu v posebni knjigi velikega formata na 105 straneh. Naslovni list je narisal g. prof. S. Šantel. Posebne- ga priporočila ne rabi. Kdor ga je čital, bo vsak sam potrdil sodbo, ki jo je o tem izrekel med drugimi pariški »Figaro«: »Prevajalec moramo biti hvaležni, da nam je dal enega najboljših sedanjih švedskih prigradnih romanov. Frank Heller je pisatelj visoke kulture in prvovr- sten stilist. Njegov »Collin« spada med najzabavnejše pripovedke te vrste. »Da- gens Hylheter« pa pravi: »S Hellerjem je naše slovstvo dobilo, kar je dosedaj po- grešalo, elegantnega, v vsaki vrsti za- bavnega pripovednika velikega stila.« — Knjiga se naroča pri Tiskovni zadrugi, Ljubljana, Sodna ulica št. 3.

Obrtni vestnik.

Obrtniški sestanek se vrši v četrtek 5. tm. (praznik) ob 7. uri zvečer pri Plev- čaku v Gaberljah.

Naročnino za »Obrtni Vestnik« za svoje redne člane plačuje društvo, nakar svoje člane opozarjamo s pozivom, da li- sta ne vračajo in tudi naročnine sami ne vpošiljajo. — Vseslov. obrtno društvo v Celju.

Obrtna razstava v Mariboru se vrši v avgustu. Priprave so v teku. Prijavlje- nih je doslej 96 obrtnikov.

Zanemarjenje obrtnih vajencev po deželi. »Jutro« piše: Kako potrebno bi bi- lo uvesti delovanje hrvatskega »Radiša« tudi pri nas, je razvidno iz naslednjega dopisa, ki smo ga prejeli od našega dopis- nika, obrtnika iz Notranjske: »Obrtni in trgovski vajenci po deželi so veliki reve- ži, ker so prepuščeni samim sebi in vsled tega mnogokrat izkoriščanju svojih moj- strov in gospodarjev. Zakoni in pravila, ki se tičejo obrtno-vajenškega vprašanja so pomanjkljiva. Obenem se oblasti veli- ko preimajo brigajo, ali kdo izpolnjuje te zakone ali ne. Obrtnih šol po deželi sploh ni ali pa so v tako oddaljenih krajih, da ni mogoče jih posečati. Vajenci morajo o- pravljati dostikrat poljedelska dela. Na- ravno trpi pri tem njihovo obrtno izobra- ževanje. Tudi delavnega časa se nihče ne drži. Mnogokrat delajo vajenci po noči, ne da bi se jim zaradi tega dala primerna odškodnina. Pa tudi plačano pomočno de- lo za mlade fante ni dopustno, ker škodi njihovu zdravju. Da jim v takih sluča- jih ni mogoče posečati telovadnih veče- rov v sokolski telovadnici, je samoobsebi razumljivo. Tudi po prestani triletni »uč- ni« dobi pomočniku iz naše male obrti in trgovine ni najboljšie poslano. Mojstri in trgovci si zamejo nove vajence, plača- ne pomočnike pa odpustijo. Samo v času največjega dela se ga usmili in ga vzame

za nekoliko tednov v službo. Iz navede- nega je razvidno, da je treba na tem po- lju mnogo dela obrtne zbornice in obrtni- ških društev, na drugi strani pa strogega varstva, čeprav pomanjkljivih pa že ob- stojećih zakonov in pravil od strani kom- petentnih oblasti. Narod, ki ne pazi na svoj naraščaj, ne more imeti dobre bo- dočnosti.

Dopisi.

Šoštanj. Kako zavedne državljane imamo v tukajšnjih socialdemokrati, je pokazala njihova proslava 1. majnika. — Nekateri narodno-zavedni sodrugi so se, zavedajoč se, da so jugoslovanski držav- ljani, poleg rdečih kokard okrasili tudi s kokardami v jugoslovanskih barvah. To pa ostalim ni bilo po volji, zahtevali so odstranitev državne kokarde ter so dr- žavne barve imenovali barve kapitali- stov. Sodruge, ki so jih nosili, so psovali za »izdajice proletarijata« ter izražali grožnje, kakoršne uresničiti je zmožen samo nestrpen nemškonačionalni socia- list, sovražnik države. V to nemškutar- sko sršenovo gnezdo, ki si je nadelo krin- ko socializma, bo treba res prav ener- gično poseči.

Trbovlje. Vlada ustanovi tukaj veli- ko javno knjižnico, ki bo namenjena za- sti delavskim slojem. Knjižnica prične v najkrajšem času poslovati v eni izmed trboveljskih šol.

Dnevna kronika.

Za postopanje socialnih demokratov v občinskih odborih avtonomnih mest je socialnodemokratska stranka izdala di- rektivo, sprejeto na sestanku v Celju dne 29. aprila: »Odklanjajoč vsak kom- promis s katerokoli meščansko stranko in pripuščajoč samo eventualne kompro- mise s komunistično stranko, se nalaga strankinim zastopnikom v občinskih o- borih avtonomnih mest: 1. Strankini zas- topniki ne smejo glasovati niti pri prvih niti pri eventualnih ožjih volitvah za žu- pana oziroma podžupana, ki bi pripadali neki meščanski stranki. 2. Nadaljnje de- lovanje v občinskih svetih se mora ravnati po interesih proletarijata v smislu strankinega programa. Kak dogovor o morebitnem sodelovanju z meščanskimi strankami je tudi v tem pogledu izklju- čen. Te direktive se nanašajo na občins- ke zastope v avtonomnih mestih Ljub- ljana, Celje, Maribor in Ptuij.

Angleška Indija šteje po pravkar iz- vršenem ljudskem štetju 319 milijonov prebivalcev, za 4 milijone več nego leta 1911.

Imenovanja. Za sodne poduradnike so imenovani sodni slugi: Anton Volk v Celju, Franc Lavrič v Brežicah, Ivan Paj v Konjicah, Anton Spec v Kozjem, Martin Krajšek v Šmarju pri Jelšah.

Stoletnica smrti Napoleonove je 5. maja 1921.

V Ljubljani je umrl 30. aprila zvečer g. dr. Alojz Franko, odvetnik v Gorici. Svoj čas je bil goriški deželni poslanec in deželni odbornik. Bil je eden izmed vo- diteljev agrarne stranke na Goriskem in ustanovitelj agrarne banke.

Penzije državnih vpokojencev se bo- do, kakor poročajo iz Beograda, na za- htevo demokratskih poslancev dvignile s kron na dinarje. Regulacija se izvede s 1. jun., ko stopi v veljavo novi finančni zakon.

Iz sodne službe. Za višje pisarniške oficijale so imenovani oficijali: Vincenc Gajšek in Franc Weltz v Celju, Franc Flux v Gornjem gradu, Anton Grafenauer na Vrskem, Juri Šilec pri Sv. Le- nartu v Slov. gor., Martin Pen v Sevnici (sedaj v Murski Soboti), Roman Nemec v Ljutomeru, Ivan Žmaber v Ptuiju; za pisarniške oficijale kanclisti: Avg. Gre- jan v Mariboru, Ivan Grobelnik v Slov. Gradcu, Franc Podgoršek v Marenberku, Franc Koplč v Mariboru, Gregor Rožič v Ptuiju, Anton Predikata v Šmarju, Franc Ferenčak v Kozjem, Juri Karba v Mar- boru, Anton Sikošek v Brežicah, Henrik Toplak v Celju, Mijo Potočnik v Gornji Radgoni, Božidar Kryl v Ljutomeru, Ant- Dokler v Sevnici, Jos. Lažič v Ormožu, Alojz Juršič v Gor. gradu, Rajko Pan- ger v Mariboru, Ivan Semrov v Preva- ljah, Martin Bajde v Mariboru, Avguštin Mastnak v Konjicah.

Nune in Jugoslavija. Zagreška »Ri- ječ« objavlja sledeči resnični slučaj s šole šolskih sester v Daruvaru, kjer šolske deklice še vedno poučujejo, da se imena-

V soboto dne 7. maja koncert Celjskega pevskega društva v Narodnem domu!

je naša država Avstro-Ogrska in da je glavno mesto Dunaj oziroma Pešta. Kakor zgodovino, poučujejo tudi zemljepisje se vedno po starih šolskih knjigah.

O siromašnem republikancu Radiču pišejo »Pučke Novine«: »On je minulega leta kupil v Moslavini 30 oralov vinograda. Sedaj je zopet kupil 17 oralov vinograda od vinskega trgovca Golubiča. — Pravijo, da je za ta vinograd dal 2 milijona kron. Dobro jo je Radič potuhlat, ko je na »Domu« (»Slobodni dom« je Radičevo glasilo) napisal: »Štógod daješ »Domu«, daješ rodu svomu«. Dobro jo je potuhlat, samo da je drugače mislil. Sedaj bi Radič na čelo »Slobodnega Doma« lahko tiskal pesnico:

U Moslavini imam vinograda dva,
u Zagrebu dvije kuće;
»Vjera u Boga i seljačka sloga«
dobre kamate vuče.

Kancel-paragraf. »Slobodna Tribuna«, ki ni demokratski list, piše v 17. št.: »Koroščeva stranka misli, da je tzv. »kancel-paragraf« naperjen proti katoliški cerkvi in kat. duhovščini, dasiravno je ta uredba splošna. V resnici pa vidi ta stranka v kancelparagrafu zgolj nevarnost za klerikalno politiko. Klerikalci pravijo, da se ne more prepovedati škofu in duhovniku, da ne pouči ljudstva, naj voli samo tiste poslance, ki so vdani cerkvi. To je res. Škofje in duhovniki smejo na svojih zborovanjih in s tiskom agitirati za svojo politiko, enako kakor vsi drugi državljani. Toda stvar je drugačna, ako agitirajo od oltarja ali s prižnice, kjer nima nihče razum duhovnika pravice govoriti. Ne more biti in ni nobena enakost in enakopravnost, ako duhovnik lahko druge državljane napada v cerkvi, kjer se ne morejo braniti. Klerikalci pozabljajo, da imamo duhovnike različnih političnih naziranj in strank. Ali je vsakemu duhovniku dovoljeno, da od oltarja ali s prižnice propagira svoje politično prepričanje, ali pa ima ta privilegij samo klerikalna politika? V zadnjem slučaju bi bilo izven vsakega dvoma, da ne gre za obrambo verskih in cerkvenih svetinj, temveč zgolj za zlorabo cerkve v izvestne politične namene.«

Kako bo organizirana madžarska vojska? Brambni odsek madžarske narodne skupščine je imel 25. aprila sejo, na kateri je brambni minister Belitska obrazložil organizacijo narodne vojske, kakor jo določa trianonska mirovna pogodba. Narodna vojska bo po tem zakonskem načrtu obstajala iz sedem mčsanih brigad, vsaka brigada iz dveh polkov s tremi bataljoni in enim samostojnim bataljonom, ene eskadrona, enega topniškega oddelka s tremi baterijami in odgovarjajočimi pomožnimi organi. Minister je izjavil, da ostane v službi 1750 častnikov in 2834 podčastnikov. Ostali častniki in podčastniki se dodele v službo pri carinski straži.

Turistika in šport.

POROČILO

načelnika Savinjske podružnice Slov. Plan. Društva, g. Fr. Kocbeka, o delovanju l. 1920, podano na obč. zboru v Žalcu.

Podružnica je štela l. 1920 439 članov in sicer: 1 častnega člana, 63 ustanovnikov in 375 rednih članov. Od ustanovnikov je v Celju na novo pristopilo 7, ki so pa pomotoma plačali še le del ustanovnine po 100 K. Število članov se je od l. 1919 pomnožilo za 160 in sicer največ v Celju in Hrastniku. Naša podružnica pa ima tudi že v Zagrebu 10 članov. To je za podružnico razveseljiv pojav, ki jasno kaže, da si podružnica pridobiva od leta do leta več simpatij ter da se slovensko planinstvo čimdalje lepše razvija. Za nabiranje novih članov si je, kakor prejšnja leta, pridobila največje zasluge gospica Pavla Omladičeva v Celju, v Hrastniku pa učitelj Miloš Roš. Prav uspešno je pobirala članarino novih in starih članov v Žalcu gospica Jana Hočnikova, na Vranskem pa gospica Slavka Schwentmerjeva. Vsem izrekamo za potrebo, a obenem sitno delo iskreno zahvalo!

Kruta smrt nam je žal zopet pobrala tri člane in sicer ustanovnike. V Lučah je umrl Janez Krivec, ki nam je svoj čas podaril Trbiško zjalko. V Gorici je umrl velezaslužni Miha Vošnjak. V Mariboru je nagloma preminul stotnik Drago Poš, ki je preiskoval naše podzemeljske jame in nabiral hrošče. Ohranimo jih v blagem spominu!

Podružnica je v minulem letu prešla sledeče podpore: Posojilnica v Celju 1000 K, Južnoštajerska hranilnica v Celju 1000 K, Zadržna Zveza v Celju 1000 kron, Savinjska posojilnica v Žalcu 150 kron, Okrajni odbor gornjegralski 100 K, Posojilnica v Šmarju 50 K in notar Hinko Požun v Gornji Radgoni 100 K za napravo kopeli pri Piskerniku. Vsem darovalcem srčna hvala!

Oglejmo si sedaj delovanje podružnice, ki se razteza na planinske kočice, pota in raznoterosti. Podružnica ima šest planinskih koč, 2 pa od Osrednjega odbora S. P. D. v oskrbi.

Gornjegralsko kočico na Menini je meseca oktobra zlobna roka zažgala. Ostala je samo ena omara, ki se je že eno leto poprej prenesla v pastirsko kočico.

Kočico na Raduhi smo dali za silo popraviti, vendar je brez inventarja. Letos dobi železno peč iz Lučke kočice, ki služi znanprej samo za vedrenje.

Kocbekova kočica se je rabila le ob priliki maše v kapelici in včasih so tam spali dijaki, kadar je bila kočica na Korošici prenapolnjena. Iz tega namena bi bilo dobro, ako bi se opremila z več ležišči, dokler ne bode kočica na Korošici povečana.

Hausenbichlerjeva kočica na Mrzlici se je nekoliko popravila. Nabavile so se nove ključavnice. V prejšnji drvarnici se je napravil strop, tla in dvojna stena ter vhod tja iz sobe. V podstrešje je sedaj vhod od zunaj. A kmalu je bila kočica zopet pokvarjena. Popravilo je oskrbel učitelj Miloš Roš iz Hrastnika, za kar mu izrekamo srčno zahvalo! Inventar se ni dal v kočico, ker bi bil gotovo pokraden.

Mozirska kočica na Golteh je bila precej dobro obiskovana. Število turistov se ni dalo dognati, ker je bila spominska knjiga ukradena. Ta kočica bode letos povečana po načrtu, narčjenem od načelnika, Mozirjani pa bodo večinoma zgradbo sami financirali. Ko bode kočica povečana in oskrbovana, je pričakovati, da bo dobro obiskovana, zlasti od celjskih turistov.

Najvažnejša podružnična zgradba je **Frischaufov dom na Okrešlju**, ki je bil oskrbovan skozi 3 mesece. Vseh obiskovalcev je bilo 801; od teh je bilo 713 Slovencev, 75 Nemcev, 10 Hrvatov, 1 Čeh, 1 Srb in 1 Rus. Glede planinskih društev je bilo članov S. P. D. 404, H. P. D. 10, D. u. O. A. V. 7 in nečlanov 380, kar kaže, da se jih mnogo še ne zaveda važnosti planinskih društev, ki bi radi samo uživali njih dobroto, ne pa jih podpirali. Vso nošnjo in shranjenje inventarja je preskrbel — kakor prejšnja leta — Ant. Herle v Solčavi, za kar mu gre srčna hvala!

Omeniti pa moramo, da je Frischaufov dom včasih tako prenapolnjen, da mora po več turistov skupaj ležati na emi postelji, drugi pa morajo celo oditi. Zato bi bilo nujno potrebno, da se nekdanja nemška kočica za silo popravi ter se s tem radi ležišč Frischaufov dom razbremeni, kjer bi se napravila ležišča zlasti za dijake. V ta namen nam je knezoškofijska gozdna uprava v Gornjem gradu dovolila, da smo smeli posekati en mecesen, iz katerega smo dobili okoli 1200 skodel. To delo je stalo 1.320 K. Poprava dotične kočice za silo bi pa stala brez inventarja približno 14.000 K.

Piskernikovo zavetišče v Logarski dolini, ki je last Osrednjega odbora, je oskrboval celo leto Fortunat Herle. Obiskovalcev je bilo 393 in sicer za 100 več kakor l. 1919. Od teh je bilo 394 Slovencev, 83 Nemcev, 13 Hrvatov, 6 Srbov. Za to kočico je podružnica nabavila raznega inventarja v vrednosti 1.082 K. Razen tega smo plačali razna popravila. Osrednji odbor je namreč naročil, da ima manjša popravila preskrbeti podružnica na svoj račun, potem ne zahteva od nje nobene najemnine.

Največjo sitnost smo imeli s **Kočico na Korošici**. Spomladi je pred sezono silni vihar odtrgal celo streho in jo prevrgel. Inventar, ki je bil v kočici, zlasti knjige, je bil večinoma uničen. Osrednji odbor je takoj, ko je zvedel za to nesrečo, naročil podružnici, naj v naglici napravi novo streho, kar se je tudi zgodilo. Streha nad sobo je iz lesa in nima nobenega podstrešja. Na deske se je pribila lepenka in na isto se je vlij cement. Streho je vodnik Franč Dežman izvrstno popravil in je upati, da se enaka poškodba ne bo mogla več pripetiti. Naprava nove strehe je stala 6.877/82 K, dolžni pa smo še za cement

in lepenko okoli 4.000 K. Leta 1919 smo plačali za popravila 1.761 K. Iz tega je razvidno, da je naša podružnica za to kočico že mnogo denarja žrtvovala. Zato je zanimiva zadeva lastnine. Ker Osrednji odbor noče kočice prepustiti podružnici, je torej zid last Osrednjega odbora, streha in inventar pa naše podružnice. Za kočico smo kupili nov štedilnik, tako da sta zdaj dva. Ker se kočica ni mogla hitro popraviti, je bila oskrbovana samo blizu dva meseca. Obiskovalcev je bilo 220; od teh je bilo 190 Slovencev, 18 Nemcev, 3 Hrvati in 2 Rusi. Povečanje te koče, ki ima samo 10 ležišč, je nujna potreba in je načelnik to povdarjal na zboru delegatov leta 1919, a Osrednji odbor se ne gane, podružnica pa tega za zdaj ne more storiti, ker je še zadolžena.

Drugo važno delovanje podružnice se nanaša na **napravo in popravo potov**. L. 1919 in 1920 smo uredili vse pote, ki vodijo od kočice na Korošici.

1. Na novo se je napravil **pot v Remskih lesih**; tako se turist izogne sitni strmini od Planinske na Vodole.

2. Napravili smo **nov pot od kočice na Bleke**, kjer se združuje z onim, ki vodi od Kocbekove kočice na Ojstrico. Tako imamo zdaj dva pota na Ojstrico, kar je za kočico velike važnosti.

3. Popravili smo **pot od kočice na Prag pri Dedcu**.

4. Dokončali smo **pot na Planjavo**.

5. Popravili smo **pot iz Robanovega kota na Molličko planino**, zlasti v spodnjem delu, kjer so bile napravljene nove stopnice.

6. Osnažil se je **pot od Škarij na Klemenškovo planino**. Ta pot je podružnica letos prepustila Mariborski podružnici za 600 K.

7. **Pot na Ojstrico** se je osnažil.

8. Zelo temeljito smo popravili **Turški žleb**. Železni klini in stopnice so se zravnali ter žica popravila. Tu je bilo več let toliko snega, da se popravila sploh niso mogla izvršiti.

9. Kakor prejšnja leta smo tudi lani osnažili **pot od Slapa pod Rinko na Okrešlju** in dalje na Kamniško sedlo.

Da se mreža potov izpopolni in naša podružnica deloma razbremeni, smo pridobili mariborsko podružnico, da prevzame napravo potov skozi Grlo, na Planjavo in drugod. Tako bomo s skupnimi močmi naše planine v kratkem v turističnem smislu popolnoma uredili, kar je velike važnosti, ker bodo ravno Savinjske Alpe v Sloveniji najbolj obiskovane.

Omeniti še imamo tudi planinsko nesrečo pod Brano. Na Sv. Petra in Pavla dan se je smrtno ranil Walter Josek iz Celja in je še isti dan umrl. Slučajno navzoči načelnik je vodil rešilno akcijo, ki je zelo dobro funkcionirala. Načelnik je nesrečo popisal in poslal po nekem ljubljanskem turistu poročilo v vse ljubljanske dnevnike, da se tako prepreči nesrešnica ali pretirana in za turistiko škodljiva poročila.

Za inventar naših koč smo dobili nekaj daril. Lekarnar Voj. Arko v Celju je podaril za Frischaufov dom zdravila, trgovci J. König v Celju pa dve šahovi igri. Obema smo izrekli pismeno zahvalo.

Ker hoče Osrednji odbor urediti tudi vodništvo, smo predlagali nove vodnike, in sicer za Luče Ignaca Rosca in Franca Ložekarja, za Solčavo pa Ivana Prod-nika.

S tem končam svoje poročilo.

Mežiška podružnica Slov. plan. društva ima 8. maja ob 10. uri dop. v gostilni Lahovnik v Prevaljah občni zbor.

Sport. Št. 18. Članki: Turneja S. K. Ilirija. Ustanovitev Jugoslov. kolesarskega saveza (24. apr. 1921 v Zagrebu). Udeležba naših konj-dirkačev na inozemskih dirkah. Telesna in duševna vzgoja. Situacija v nogometu. — Beleške iz sportnega življenja.

Mednarodne atletične in gimnastične igre se vrše v času od 3. do 5. jun. 1921 v Pragi.

Jugoslovanski nogometni savez je dobil od švedske nogometne zveze povabilo, naj nujno javi pogoje, pod katerimi bi jugoslov. reprezentanca bila pripravljena, dne 22. maja igrati revanš s švedsko reprezentanco v Stockholmu. Kakor znano, so bili Švedi v Jugoslaviji nedavno tepeni.

Narodno gospodarstvo.

Škod hmeljarjev in sointeresentov se vrši na Vnebohodu, dne 5. maja tl. ob 3. uri pop. v Roblekovih dvorani v Žalcu po

sledečem sporedu: 1. Kaj je ukreniti zoper krivične davke? 2. Slučajnosti.

Število avstrijskih bankovcev se je v času od 23. do 31. marca pomnožilo za 1.9 milijarde, imajo jih sedaj za 41 milijard. Avstrijski stroji v tiskarni za bankovce delajo očividno noč in dan.

Naknadno žigosanje obveznic vojnih in predvojnih posojil. Finančni minister je odredil z odlokom od 26. aprila tl.: 1. Da se prošnje za naknadno žigosanje obveznic vojnih in predvojnih posojil bivše avstro-ogrške monarhije morajo obravnati, ako so bile do vstetega 31. maja tl. vložene pri kakem državnem uradu. Kasneje vložene prošnje se ne bodo upoštevale, ker se rok ne bo več podaljšal. 2. Prošnjam je treba priložiti tudi obveznice, za katere se zahteva naknadno žigosanje. 3. Prošnje je treba vložiti pri delegacijah ministrstva za finance v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu in Splitu, oblastni finančni direkciji v Novem Sadu, v Srbiji in Črni gori pa pri generalni direkciji državnih železnic.

Poljedelska banka v Zagrebu, ki financira hrvatsko zadrugarstvo, je imela preteklo leto čistega dobička 2.902.127 K in izplača letos 10-odstotno dividendo. — Banka prevzame zagrebško železo-livarno in tvornico za izdelovanje strojev.

Letošnja glavna skupščina »Udruženja jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov se vrši dne 21. do 22. maja tl. v Ljubljani. Spored se bo objavil v »Tehničnem listu« in v dnevnikih. Sekcija Ljubljana U. J. I. A. prosi svoje izvenljubljanske člane, naj se ji prijavijo isti, ki se žele udeležiti skupščine, da jim preskrbi stanovanje, do 8. maja tl. Stanovanje bo na razpolago le 20., 21. in 22. maja.

Razpisano je mesto uradnega živilozdravnika in vet. poročevalca v Murski Soboti. Natančnejše določbe so razvidne iz razpisa v Uradnem listu.

Tranzit preko Soluna. Da se pospeši razvoj tranzitne trgovine med Grško in našo državo, je grški minister financ odredil sledeče: 1. da se dovoli v Solunu izkrcavanje blaga, ki je namenjeno v kraljevino SHS, brez vsakih formalnosti; 2. da veljajo potrdila beograjske trgovsko-obrtniške zbornice kot dokaz, da je blago v resnici namenjeno za Jugoslavijo. Ta potrdila bodo tudi podlaga za dovoljevanje tranzita.

Telefonske pristojbine je poštno ministrstvo zdatno zvišalo. Letna naročnina za telefon pri omrežju z manj ko 500 naročniki (Celje) znaša za hotele, tovarne, banke itd. 2000 dinarjev letno, za restavracije, kavarnne, trgovine itd. 1500 dinarjev, za delavnice, skladišča itd. 1200 din., za odvetniške pisarne, veleposestva, lekarnne, tiskarne itd. 1000 dinarjev, za zdravniške 600 dinarjev, za uredništva listov, 500 dinarjev, za zasebnike itd. 400 dinarjev.

Razne vesti.

V Srbiji ni več lastavic. Značilno je, da v Beogradu ni videti nobene lastavice. A niti po srbskih vaseh ni več lastavice. Silno gromenje topov za časa svetovne vojne je to sicer domačo ptico tako preplašilo, da se ne vrne več v kraje, kamor je preje redno dohajala na letovišče.

Medvedi in divje svinje na Koroškem. V gozdu pri Škrlju je nedavno zgodaj jutraj srečal kmet Hutter velikega medveda. Kmet je v temi mislil, da mu gre nasproti človek ter je prijazno voščil »guten Morgen«. Medved je nekaj zagodrnjal in odšel v gozd. — Blizu Honcka je gozdar Lackner naletel na čredo divjih svinj, med katerimi je bilo 10 mladitčev. Gozdar je ustrelil srednjevelikega mrisca.

Vojaki zlomili »drevo spoznanja«. Od Angleške se zahteva tisoč funtov za zgradbo nove mošeje v Mezopotamiji in to kot naknada za drevo, katero so zlomili angleški vojaki. To drevo je bilo pravo »drevo spoznanja dobrega in zlega«, prinešeno naravnost iz zemeljskega raja. Na tem drevesu je skušala kača Evi. Vojaki so se hoteli dati slikati na tem drevesu, a se je drevo vsled velike teže zlomilo.

Čudna poroka. Angleški listi prinašajo čudno, skoraj neverjetno zgodbo o neki poroki na Kitajskem. Neki mladenič je bil zaročen z deklico, toda je zbolel in nenadoma umrl. Čez nekaj dni se spomni deklica, da se mora poročiti z njim. V noči so jo peljali h krsti mjenega zaro-

Registrov. kreditna in stavbna
zadruga z om. zav.
Prešernova ul. 15 v Celju
Rezervni sklad 128.000 K.

"LASTNI DOM"

Restnino in invalidski davek plača zadruga, ne da bi ga vlagateljem zaračunala.

Sprejema hranilne vloge in jih
obrestuje po **(4 1/2 %)**
štiri in pol od sto
Hranilne vloge: 2.000.000 K.

ZLATOROG

Ne kupujte dragega inozemskega mila! kajti

Zlatorog milo

prekaša vse.

6-6

Zastopstvo in zaloga za Spodnje Štajersko pri:
Podružnici R. Bunc in drug Celje, Prešernova ul. 12.

ZLATOROG

čenca in poroka se je izvršila natančno po vseh kitajskih obredih. Posebno je to, da deklice ne smatrajo za vdovo, ampak za ženo duha.

Zločini v naši državi. Glasem pravnih podatkov se je v minulem letu pripekilo v Hrvatski, Slavoniji, Bosni, Hercegovini, Dalmaciji in Sloveniji vsega skupaj 34.734 zločinov. Od tega je bilo tatvin in poneverjenj 22.401, nasilij 3898, težkih telesnih poškodb 2953, goljufij 1068 in 320 ubojev. Med 122.332 obtoženci je bilo 18.000 žensk.

Zadnja poročila.

1. maj.

Beograd 1. maja. Dan je potekel mirno. Dopoldne so hoteli komunisti (krog 1000) zborovati na Topčideru. Na poziv policije so se zborovalci razšli.

Ljubljana 1. maja. Današnji majski praznik je bil proslavljen z dopoldanskimi shodi in popoldanskimi prireditvami, katere je motilo deževno vreme. Vse je poteklo mirno.

Maribor 1. maja. Dan je potekel povsem mirno. Delavske organizacije so priredile shode, popoldne pa društvene prireditve.

Regent se vrnil v Beograd.

Beograd 1. maja. Danes se je vrnil semkaj regent-prestolonaslednik Aleksander iz Sremskih Karlovcev, kjer je opravil pobožnosti. Z njim je prišel v Beograd tudi kraljevič Pavel.

Bakar — važen politični centum.

Bakar 1. maja. Semkaj so dospeli na posebni torpedovki italijanski delegati za razmejitve z reško državo.

Bakar 1. maja. Težišče reške politike je prenešeno semkaj. Nahajajo se tukaj vodstva Zanellijeve, Gotthardijeve in jugoslov. reške stranke.

Italijani dementirajo.

Rim 30. aprila. »Agenzia Stefani« poroča: Vesti, ki jih je razširil beograjski presbiter, da je na Reki prišlo pri volitvah do bojev med prebivalstvom in italijanskimi rednimi četami, so brez podlage. Volilni boj je bil hud. Ker so posamezne skupine skušale vršiti nasilja, so lokalne oblasti Julijske Benečije odredile začasno zasedbo reškega ozemlja.

Medzavezniške konference v Londonu.

London 30. aprila. Prva seja medzavezniške konference je bila ob 5. uri popoldne. Bavi se je s položajem, nastalim vsled kršitve določb mirovne pogodbe s strani Nemčije. Franc. min. predsednik Briand je obrazložil stališče glede takojšnje akcije proti Nemčiji. Za Francijo in Belgijo pomeni vojaško ogrožanje, če se Nemčija takoj ne razoroži. Italijanski zun. minister grof Siorza se je strinjal z Briandovo izjavo.

London 30. aprila. Na vprašanje, je-li se Nemčiji pred izvršbo vojaške akcije še pošlje ultimati, je Briand odločno izjavil: »Ultimat? Na to niti ne mislim!«

London 1. maja. »Times« so imenja, da bo podan Nemčiji kratek ultimati, po katerega poteku slede takoj prisilne odredbe, če Nemčija ne ustreže.

Lastnica in izdajateljica:

Zvezna tiskarna v Celju.

Urednik: Vekoslav Spindler.

Tiska: Zvezna tiskarna v Celju.

Naznanilo.

Hišnim posestnikom, trgovcem in obrtnikom se priporoča za nočno straženje hiš, skladišč itd.

I. direkcija za straženje

Celje, Mariborska cesta 1.

Štefan Hofnik.

Razširjajte „Novo Dobo“!

Soba za gospode

(Herrenzimmer) skoraj nova, fino izdelana iz belega lesa, se radi pomanjkanja prostora ugodno proda. Vpraša se v upravnistvu lista. 522 1

Proda se

kompletna otroška postelja, še v dobrem stanu. Pilko, Zelen travnik, 1 nadstr. 516 2-2

Kuharica

pridna, razumna, in postrežnica se išče za Gradec, proti dobri hrani in plačilu. Nastop takoj. Ponudbe s prepisi spričeval je nasloviti na Rosenberg, Gradec, Naglberggass 46.e 3-2

Žaga in mlin

z večjo, stalno vodno močjo, v Savinjski dolini, se proda. Resni kupci naj javijo svoje naslove pod »Žaga in mlin« na upravnistvo Nove Dobe. 478 6-5

A. & E. SKABERNE,

Ljubljana, Mestni trg 10

Manufakturno in pleteno blago na veliko

priporočajo svoje bogato skladišče

ženskih, moških in otroških nogavic.

Za sedanjo sezono raznovrstne fine „Flor nogavice“

in velike partije otroških patent nogavic črne, sive in bele barve.

Pismena naročila se izvršujejo poštino-obratno in najsolidnejše.

290 17-7

Najboljša bela in črna

VINA

žganje in špirit

po najnižjih cenah vedno v zalogi pri

podružnici R. Bunc in drug

Celje, Prešernova ul. 12.

Oglejte si

manufakturne trgovino

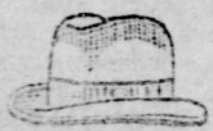
J. KUDISZ

Celje - Gaberje št. 16, nasproti vojašnici prestolonaslednika Aleksandra
Priporoča se vsem odjemalcem: na **drobno** in **debelo**.

Dospela je velika množina inozemskega blaga po zelo nizkih cenah; na primer sukno za moške in ženske obleke, cefir, šifon in raznovrstno manufakturno blago.

ČEVLJE

Klobuke,

Glavni cenik z več tisoč slikami se pošlje !! vsakemu zastoj !!

žensko in moško konfekcijo, moško in žensko perilo, bluze, kravate, namiznice, žepne robce, galanterije, parfumerije, nože, kovečke in razno modno in galanterijsko blago kupite v ogromni izbiri in zaradi velikanskega direktnega nakupa po čudovito nizkih cenah v veletrgovini

R. Stermecki, Celje

Častne diplome

1. t. d. izvršuje
M. BENČAN, Celje, Lava 18.